

Les bases de la Catalunya futura Valor de l'article segon de l'Estatut

II

Amb el plebiscit, el poble de Catalunya afirmava la voluntat de governar-se autònomament i aquesta manifestació, explícita i concreta, avalada pel vot unànim del poble, una volta expressada, necessita ésser atesa forçosament dintre un règim democràtic i una relació liberal entre pobles.

Ningú, però, no va refusar l'Estatut per insuficient, ni tampoc, va reclamar la independència i total llibertat de Catalunya en el moment del plebiscit. En canvi, ja deixem dit que, en el seu preàmbul, es manifesta ben clarament que, malgrat el significat de la votació, l'Estatut no entraria en vigència fins "una vegada acceptat per les Corts Constituents", admitint-se, així, l'existència d'una sobirania superior a la del poble català, condicionadora de les seves determinacions.

Les tesis nacionals i nacionalistes—i no pas perquè a nosaltres, personalment, no ens plaguin com al qui més—quedaven, des d'aquest moment i per categòrica manifestació de la voluntat general del poble, relegades a segon pla. Treure-les ara a relació per a atribuir a l'Estatut plebiscitat, recolzant-se en elles, virtuts maximalistes, no ens sembla una maniobra prou lògica i clara. Tant més que, molts dels que ara escriuen i parlen seguint la nota màxima del diapasó nacionalista, eren d'aquells que, en les eleccions del 12 d'abril, i davant l'actuació revolucionària de l'Esquerra, tenien un nacionalisme prou acomodatíci per a poder col·laborar amb la Monarquia des dels escons municipals.

Mentre el Parlament de la República aproví amb la mateixa o amb altra redacció, amb addicions o sense, el contingut essencial de l'Estatut plebiscitat, no precisa llançar la campana a rebat ni estripar-se les vestes. Mentre la tasca nacional futura no quedi impedida o fonamentalment cohibida, els lirismes i els radicalismes sobren.

El nostre poble va manifestar la seva voluntat d'emprar com a vehicle de llur pensament, la llengua catalana. Ho permet l'article se-

gon de l'Estatut, tal com ha estat aprovat per les Corts? Sí, ho permet totalment i sense posar-hi cap dificultat ni destorb.

Perdura, certament, el dret de l'idioma castellà en el territori de Catalunya, però aquesta cooficialitat, prevista i manada per la Constitució, és la mateixa que existeix, per exemple, en l'Estat Lliure d'Irlanda, la constitució del qual diu, en el seu article quart: "La llengua anglesa serà legalment reconeguda com a llengua oficial". I no cal dir, ni en somnis, ni tractar de comparar l'antagonisme anglo-irlandès, amb el que pugui existir entre Catalunya i Castella.

Els nostres drets estan reconeguts de tal manera, contràriament al que s'ha escrit, que cap autoritat de Catalunya no haurà d'emprar el castellà per a adreçar-se, dintre l'àmbit del nostre territori, a les autoritats de l'Estat.

Una prescripció contrària no està fixada enlloc i essent reconegut als ciutadans el dret d'emprar exclusivament el català, per dit queda que el dret s'entén, amb millor motiu, als ciutadans que tinguin gerarquia d'autoritat, això és, delegació directa de la sobirania del poble.

El nostre dret de parlar exclusivament en català, dintre de Catalunya, és tan terminantment garantit que, sense incórrer en pecat de descortesia, qualsevol català, i amb major dret el President de Catalunya, que els representa tots, podria adreçar-se en català al President de la República Espanyola.

Que hi ha, en el redactat aprovat per les Corts, afegidures molestes o simplement enferfadores? Ho reconeixíem inicialment i ho reconeixem ara. Però no existien, com no hi és, una coerció directa, ni indirecta, per a l'ús de la nostra llengua, cal remarcar que careixen de transcendència efectiva, perquè la seva traducció a la realitat pràctica és justificable de mil interpretacions favorables al nostre dret.

Són les disposicions contingudes en el paràgraf segon i quart de l'article segon, les úniques que, en realitat de veritat, constitueixen una molèstia per a nosaltres. Tenen, però, la seva justificació en l'article quart de la Constitució que, declara-

rant el castellà idioma de la República, diu que "salvo lo que se disponga en leyes especiales, a nadie se le podrá exigir el conocimiento, ni el uso, de ninguna lengua regional". Es un principi, per molt que pugui molestar-nos en la seva aplicació al nostre Estatut, de comprensible egoisme, ja que la majoria de diputats a les Corts Constituents són de parla castellana. Era lògic, des del seu punt de mira, que tinguessin cura de garantir l'hegemonia del castellà dintre d'Espanya, hegemonia que fou consagrada inicialment per la imposició tant com, després, per la renúncia voluntària dels altres pobles ibèrics, a emprar els instruments idiomàtics autòctons.

Amb tot, el nostre dret a parlar exclusivament el català, no té limitació de cap mena. Sofreix, en canvi, una molesta obligació en emprar-lo per escrit en els procediments judicials, perquè s'exigeix una traducció dels documents tramesos als tribunals, cosa, certament, poc comprensible segons les facultats reconegudes en el paràgraf tercer de l'article segon, on queda perfectament establert el dret a elegir, entre el català i el castellà, l'idioma que millor plagi.

En el que fa referència a la llengua utilitzable en les nostres rela-

cions amb València i Mallorca, es qüestionà, aquesta, més d'ells que nostra. Perquè, no havent-se pronunciat mai aquestes terres, d'engà del renaixement català, per l'ús del nostre idioma i havent negat, més d'un cop, la seva herència catalana, trobem lògic que Espanya sencera els eregui castellanitzats.

Quedi, doncs, ben clar, que l'article segon de l'Estatut tal com ha estat aprovat per les Corts, si ens fixa dues obligacions molestes, ens reconeix, però, tots els drets en l'ús de la llengua catalana.

Ens treu també de sobre, en fixar els drets dels ciutadans de parla castellana, dintre de Catalunya, la possibilitat de que els nostres acords, tal volta més liberals, haguessin estat interpretats, pels mateixos, com intolerables restriccions. Ara, això, no podrà succeir i cadascú sabrà concretament a què atendre's.

Els catalans tenim davant nostre una plenitud magnífica de possibilitats. Tenim, també, una tasca més enlairada i gran, que la de fer el ploricó.

En arribar el moment augur de refer la pàtria, els negativismes puerils, serien el principal destorb de la tasca magnífica que la història ha reservat per a nosaltres.

J. A. TRABAL

El President de la Generalitat visita l'Escola del Treball i l'Hospital de Reus

El dimecres al matí arribà a aquesta ciutat el President de la Generalitat, l'honorable senyor Francesc Macià, el qual tot seguit es dirigí a l'Escola del Treball per tal d'inaugurar l'Exposició de treballs executats durant el curs pels alumnes de l'Escola.

Esperant-lo en el despatx de la Direcció de l'Escola, hi havia el Governador civil de la "província" senyor Noguer i Comet, l'alcalde senyor Antoni Martí Baiges, l'adjunt a la Comissaria de la Generalitat a la "província" i President del Patronat local de Formació Professional senyor Josep Andreu, els diputats a la Generalitat senyor Ignasi Iglésies i Martí Rauret, el director de l'Escola senyor Caixés, els regidors senyor Segalà, Borràs, Cavaller, Clivillé, Antoni Andreu,

Ramon Jordana, Bieto, Cabrer, Vilalta, Mercader, el cap de Guàrdia civil senyor Rivadulla, el cap dels Guàrdies d'Assalt, el professorat de l'Escola del Treball, representacions de diverses entitats, entre les quals recordem les de la Federació obrera local, presidida pel senyor Mendoza, etc., etc.

En arribar l'il·lustre President senyor Macià, que venia acompanyat del seu secretari particular senyor Alavedra, el públic que s'havia congregat als voltants de l'Escola el feu objecte d'una entusiàstica ovació.

Les autoritats que s'havien avançat a rebre'l, l'acompanyaren fins al despatx de la Direcció de l'Escola, on el Director senyor Caixés, li feu present d'un retrat minia-
(Segueix a la pàgina 8.)